

Skaidrojums ministriju un centrālo valsts iestāžu grāmatvedības bilanču kopsavilkumam

Vispārējie principi

Finanšu pārskatu sagatavošanas pamatnostādnes

Atbilstoši likumam "Likums par budžetu un finanšu vadību" saņemti un apkopoti 14 ministriju un 12 centrālo valsts iestāžu 2009.gada konsolidētie pārskati.

Valsts budžeta iestāžu gada pārskati sagatavoti atbilstoši likumam "Par grāmatvedību", "Likumam par budžetu un finanšu vadību", Ministru kabineta 2009.gada 20.oktobra noteikumiem Nr.1193 "Gada pārskatu sagatavošanas kārtība", Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumiem Nr.867 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti" un citiem normatīvajiem aktiem budžeta iestāžu grāmatvedības uzskaites un pārskatu sagatavošanas jomā.

2009.gada pārskati sagatavoti atbilstoši pārskatu kvalitātes prasībām un vispārējiem apsvērumiem, tai skaitā ievērojot darbības turpināšanas, uzkrāšanas un piesardzības principus.

Valsts kontroles un zvērinātu revidentu atzinumi

Valsts kontroles atzinumus par 2009.gada finanšu pārskatu sagatavošanas pareizību saņēmušas 14 ministrijas un 10 centrālās valsts iestādes. Saskaņā ar atbilstošiem tiesību aktiem 2 centrālās valsts iestādes saņēmušas zvērinātu revidentu atzinumus.

Valsts kontroles atzinumus ar iebildēm saņēmušas 4 ministrijas, atzinumus bez iebildēm ar norādītu apstākļu akcentējumu saņēmušas 3 ministrijas un 2 centrālās valsts iestādes, bet pārējās ministrijas un centrālās valsts iestādes saņēmušas atzinumus bez iebildēm.

Strukturālās izmaiņas

2009.gadā atbilstoši valstī noteiktajiem resursu ekonomijas nosacījumiem ar mērķi nodrošināt valsts noteikto funkciju kvalitatīvu izpildi augstas efektivitātes un resursu taupības režīmā ministrijās un to padotības iestādēs veiktas ievērojamas funkcionālās un strukturālās izmaiņas.

Aizsardzības ministrijā strukturālo reformu ietvaros likvidēta valsts aģentūra (turpmāk – VA) "Aizsardzības īpašumu valsts aģentūra", tās funkcijas ar 2009.gada 30.decembri nodotas izveidotajam Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centram.

Ekonomikas ministrijā un tās pārraudzības iestādēs pārdalītas vairākas funkcijas.

Ar 2009.gada 1.jūliju likvidēta Valsts būvinspekcija un VA "Metroloģijas un akreditācijas valsts aģentūra".

Iekšlietu ministrijā ar 2009.gada 1.janvāri VA "Iekšlietu ministrijas Sporta centrs" funkcijas pārņēma Iekšlietu ministrijas Veselības un sociālo lietu valsts aģentūra. Ar 2009.gada 1.jūliju izveidota Nodrošinājuma valsts aģentūra, kas pārņēma VA "Materiālās rezerves" un Iekšlietu īpašumu valsts aģentūras funkcijas. 2009.gadā uzsākot izglītības sistēmas reformu, likvidēta Latvijas Policijas akadēmija.

Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošo iestāžu darbībā 2009.gadā ir notikušas būtiskas izmaiņas, t.sk., reorganizētas 9 profesionālās izglītības iestādes un 3 koledžas. Reorganizēta Latvijas Zinātnes padome un Studiju fonds, izveidota Studiju un zinātnes administrācija; reorganizēts Valsts speciālās izglītības centrs, Valsts Jaunatnes iniciatīvu centrs, Vispārējās izglītības kvalitātes novērtēšanas valsts aģentūra, Profesionālās izglītības administrācija, Izglītības satura un eksaminācijas centrs un Izglītības valsts inspekcija, lai izveidotu Izglītības kvalitātes valsts dienestu un Valsts izglītības satura centru; reorganizētas Latviešu valodas apguves valsts aģentūra un Valsts valodas aģentūra, izveidota Latviešu valodas aģentūra.

Vienlaikus likvidēts Izglītības inovāciju fonds un Akadēmisko programmu aģentūra, funkcijas nododot Valsts izglītības attīstības aģentūrai. Ar 2009.gada 2.februāri reorganizēta Sporta pārvalde, sadalot tās funkcijas starp ministriju un VA "Nacionālais olimpiskais sporta metodiskais centrs". Ar 2009.gada 1.septembri likvidētas Rīgas specializētā peldēšanas skola, Sporta pārvaldes specializētā tenisa skola un Sporta pārvaldes specializētā vingrošanas skola. Ministrija ar 2009.gada 1.jūliju pārņēmusi vairākas likvidētās Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijas funkcijas.

Kultūras ministrija ar 2009.gada 1.jūliju pārņēmusi likvidētās VA "Jaunie trīs brāļi" funkcijas. Veikta VA "Rakstniecības, teātra un mūzikas muzejs", VA "Ojāra Vācieša memoriālais muzejs" un VA "Andreja Upīša memoriālais muzejs" reorganizācija. Likvidēta VA "Ārzemju mākslas muzejs" un VA "Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejs", muzeju krājumus un funkcijas pievienojot VA "Latvijas Nacionālais mākslas muzejs". Likvidēta VA "Latvijas kultūras muzejs "Dauderi"", muzeja krājumus un funkcijas pievienojot VA "Latvijas Nacionālais vēstures muzejs".

Labklājības ministrijā reformu rezultātā ar 2009.gada 1.jūliju likvidēta Sociālo pakalpojumu pārvalde, funkcijas nododot ministrijai un Sociālās integrācijas valsts aģentūrai, ar 2009.gada 1.septembri likvidēts Tehnisko palīgīdzekļu centrs, funkcijas deleģējot valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību (turpmāk – valsts SIA) "Nacionālais rehabilitācijas centrs "Vaivari"", ar 2009.gada 1.jūliju pārņemtas vairākas likvidētās Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijas funkcijas.

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijā reorganizēts un ar 2009.gada 1.jūniju ministrijai pievienots Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāts.

Satiksmes ministrijā veikta VA "Rīgas motormuzejs" likvidācija un tās funkciju nodošana valsts akciju sabiedrībai (turpmāk – VAS) "Ceļu satiksmes drošības direkcija".

Tieslietu ministrija 2009.gadā pārņēmusi vairākas likvidētās Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijas funkcijas.

Veselības ministrijā reorganizētas vairākas ministrijas padotībā esošās iestādes.

Vides ministrijā veikta tās padotībā esošo dabas aizsardzības institūciju reorganizācija un ar 2009.gada 1.jūniju izveidota Dabas aizsardzības pārvalde, reorganizēta un apvienota Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra un Bīstamo atkritumu pārvaldības valsts aģentūra. Veikta Valsts vides dienesta reorganizācija, no 2009.gada 1.jūlija pievienojot tam Radiācijas drošības centru.

Zemkopības ministrijā no 2009.gada 1.jūlija likvidēta Ciltsdarba valsts inspekcija, atsevišķu funkciju izpildi nododot Pārtikas un veterinārajam dienestam un VA "Lauksaimniecības datu centrs". 2009.gada 18.septembrī uzsākta VA "Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra", VA "Latvijas Lauksaimniecības muzejs" un VA "K.Ulmaņa piemiņas muzejs "Pikšas"" reorganizācija, ar 2010.gada 1.janvāri izveidojot VA "Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra". 2009.gada 3.novembrī uzsākta Pārtikas un veterinārā dienesta un VA "Latvijas Zivju resursu aģentūra" reorganizācija.

Saskaņā ar Ministru prezidenta 2009.gada 30.marta rīkojumu Nr. 140 "Par Informācijas analīzes dienesta likvidācijas komisijas izveidošanu" likvidēts Informācijas analīzes dienests un saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 28.novembra rīkojumu Nr. 747 reorganizēta Valsts civildienesta pārvalde un tās funkcijas nodotas Valsts kancelejai un Finanšu ministrijai.

Naudas vienība

Valsts budžeta iestāžu bilanču kopsavilkumā par vērtības mēru lietota LR naudas vienība lats (Ls). Finanšu pārskatos uzrādītie finanšu dati ir noapaļoti līdz veseliem latiem.

Konsolidācijas principi

Ministriju un centrālo valsts iestāžu bilanču kopsavilkumā ir iekļautas valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu bilances. Sagatavojot valsts budžeta iestāžu bilanču kopsavilkuma finanšu pārskatu, izslēgti pārskatā iekļauto budžeta iestāžu savstarpējie darījumi.

Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

Monetārie aktīvi un saistības ārvalstu valūtās pārrēķināti latos pēc Latvijas Bankas oficiāli noteiktā ārvalstu valūtas kursa pārskata gada pēdējā dienā.

Valūtas kursa starpības, kas radušās valūtas norēķinu rezultātā, kā arī aktīvu un saistību uzskaitē pielietojot valūtas kursus, kuri atšķiras no sākotnēji darījumu uzskaitē izmantotajiem valūtas kursiem, atzītas ieņēmumu un izdevumu pārskatā:

Latvijas Bankas noteiktie ārvalstu valūtu kursi (latos)		
Valūta	31.12.2009.	31.12.2008.
EUR	0.702804	0.702804
USD	0.489000	0.495000
DKK	0.094400	0.094300
GBP	0.783000	0.728000
SEK	0.067800	0.063500

Aplēšu izmantošana

Sagatavojot finanšu pārskatu, ņemtas vērā aplēses un pieņēmumi, kas ietekmējuši atsevišķus bilances un ieņēmumu vai izdevumu aprēķina posteņu atlikumus, kā arī iespējamo saistību apjomu. Nākotnes notikumi var ietekmēt pieņēmumus, pamatojoties uz kuriem veiktas attiecīgās aplēses. Aplēšu izmaiņu ietekme uzrādīta finanšu pārskatos.

Uzskaites un novērtēšanas metodes

Nemateriālie ieguldījumi

Nemateriālie ieguldījumi ir uzrādīti kā ilgtermiņa ieguldījumi, kam nepiemīt lietiskā forma, bet pārsvarā tās ir tikai lietošanas tiesības, kuru paredzētais lietošanas laiks ir ilgāks par gadu. Nemateriālie ieguldījumi uzskaitīti to sākotnējā vērtībā, aprēķināta amortizācija un vērtības samazinājums. Nemateriālo ieguldījumu vērtība amortizēta aktīvu lietderīgās lietošanas laikā, pielietojot lineāro metodi. Nemateriālie ieguldījumi valsts budžeta iestāžu bilancēs norādīti neto vērtībā, no to sākotnējās vērtības atskaitot uzkrāto amortizāciju, aprēķināto vērtības samazinājumu un nedrošajiem (šaubīgajiem) avansa maksājumiem par nemateriālajiem ieguldījumiem izveidotos uzkrājumus.

Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļu sastāvā ir uzskaitīti ilgtermiņa materiāli lietiskie aktīvi, kuri pārsvarā paredzēti valsts iestāžu funkciju izpildes nodrošināšanai.

Pamatlīdzekļi uzskaitīti to sākotnējā vērtībā, aprēķināts nolietojums un vērtības samazinājums. Pamatlīdzekļi valsts iestāžu bilancēs norādīti to atlikušajā vērtībā, no sākotnējās vērtības atskaitot uzkrāto nolietojumu, aprēķināto vērtības samazinājumu un nedrošiem (šaubīgiem) avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem izveidotos uzkrājumus. Pamatlīdzekļu nolietojums aprēķināts pēc lineārās metodes atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 21.jūnija noteikumiem Nr.440 "Noteikumi par budžeta iestāžu pamatlīdzekļu nolietojuma normām un pielietošanas nosacījumiem".

Zemei, bioloģiskajiem aktīviem, kultūras un dabas pieminekļiem, bibliotēku fondiem, mākslas priekšmetiem un citām kultūrvēsturiskajām vērtībām nolietojumu nerēķina.

2009.gadā valsts budžeta iestādes aktīvus sākotnēji uzskaitīja kā pamatlīdzekļus vai inventāru atbilstoši paredzētā lietošanas laika ilgumam un vērtības kritērijiem, kas noteikti iestāžu grāmatvedības politikās saskaņā ar normatīvajos aktos budžeta izdevumu klasifikāciju jomā noteiktajām prasībām.

Likvidētie, atsavinātie vai iznīcinātie pamatlīdzekļi izslēgti no uzskaites, atzīstot attiecīgos izdevumus.

Atsavināšanai paredzētie pamatlīdzekļi uzskaitīti apgrozāmo līdzekļu sastāvā to atlikušajā vērtībā. No 2008.gada pamatlīdzekļu uzskaitē pēc to sākotnējās atzīšanas nepielieto pārvērtēšanu, izņemot mežaudzes, kurām veic vērtības aktualizāciju.

Nomātie pamatlīdzekļi uzrādīti zembilancē. Nomas maksājumi atzīti izdevumos saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi un aizdevumi

Ieguldījumi radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību kapitālā ir 42,3% valsts budžeta iestāžu. Valsts ilgtermiņa finanšu ieguldījumi kapitālsabiedrībās ir uzskaitīti pēc izmaksu un pašu kapitāla metodēm. Pielietojot izmaksu metodi, 2009.gadā uzskaitīti 83,3% ieguldījumu, savukārt, pielietojot pašu kapitāla metodi, novērtēti 16,7% valsts ilgtermiņa finanšu ieguldījumu kapitālsabiedrībās.

Gada beigās aprēķināti, pārgrāmatoti un atsevišķi norādīti finanšu ieguldījumi, kuru termiņš nepārsniedz gadu no bilances datuma. Finanšu ieguldījumi, kurus iespējams realizēt jebkurā laikā un kurus plāno realizēt nākamo 12 mēnešu laikā no pārskata datuma, norādīti kā īstermiņa finanšu ieguldījumi.

Ilgtermiņa finanšu ieguldījumu sastāvā uzrādīti arī ilgtermiņa aizdevumi un samaksātie avansi par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi valsts budžeta iestāžu bilancēs norādīti neto vērtībā, no to sākotnējās vērtības atskaitot aprēķināto vērtības samazinājumu, nedrošajiem (šaubīgajiem) avansa maksājumiem par finanšu ieguldījumiem un nedrošajiem ilgtermiņa parādiem izveidotos uzkrājumus.

Saskaņā ar 1995.gada 21.novembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.357 "Noteikumi par privatizācijas procesā uzņēmēj-sabiedrībās pārveidojamo valsts un pašvaldību uzņēmumu minimālo kapitāla daļu, kas jānodod pensiju fondam" bezatlīdzības kārtā piešķirtas privatizējamo uzņēmumu kapitāla daļas un nodotas valsts pensiju speciālajam budžetam pārvaldīšanā. Kapitāla daļu pārdošanas nosacījumus nosaka Ministru kabineta 2003.gada 29.jūlija noteikumi Nr.418 "Valsts pensiju speciālajam budžetam nodoto kapitāla daļu pārdošanas noteikumi".

Krājumi

Krājumos galvenokārt norādīti ministriju un centrālo valsts iestāžu īstermiņa aktīvi, kas paredzēti to darbības nodrošināšanai, atsavināšanai vai materiālu un izejvielu veidā paredzēti izlietot iestāžu saimnieciskās darbības procesos.

Atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumiem Nr.867 "Kārtība, kādā budžeta iestāde kārtā grāmatvedības uzskaitē" krājumu sastāvā ietverti arī atsavināšanai paredzētie ilgtermiņa ieguldījumi, lauksaimniecības krājumi, valsts stratēģiskās rezerves un speciālais militārais inventārs.

Valsts budžeta iestāžu krājumi uzskaitīti iegādes (izmaksu) vērtībā un to novērtēšanai piemērota "pirmais iekšā – pirmais ārā" (FIFO) metode. Krājumu vērtība samazināta bojātiem un novecojušiem krājumiem. Ja krājumu pārdošanas cena ir kļuvusi zemāka par to iegādes vērtību, krājumi uzskaitīti neto pārdošanas vērtībā, norakstot izdevumos starpību. Pārsvārā krājumu vērtība atzīta izdevumos periodā, kurā tie nodoti lietošanā, atsavināti vai pārcelti.

Kurināmā, degvielas un smērvielu vērtība atzīta izdevumos atbilstoši faktiskai izlietošanai. Lauksaimniecības krājumi novērtēti iegādes vērtībā vai ražošanas pašizmaksā, atzīstot izdevumus vienlaicīgi ar ieņēmumu gūšanu, atsavināšanu vai likvidāciju.

Speciālais militārais inventārs krājuma sastāvā uzskaitīts un norakstīts atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 14.jūlija instrukcijai Nr.10 "Speciālā militārā inventāra uzskaites un norakstīšanas kārtība". Šajā kontā Aizsardzības ministrija un Tieslietu ministrija uzrāda 66% no ministriju un centrālo valsts iestāžu krājumu kopējās vērtības.

Debitori (norēķini par prasībām)

Ministrijas un centrālās valsts iestādes prasību grupā uzrāda visus norēķinus ar debitoriem – juridiskām un fiziskām personām, pret kurām iestādei radušās īstermiņa prasības, kas nomaksājamas viena gada laikā.

Prasību atlikumi gada beigās saskaņoti, noformējot un apstiprinot savstarpējo norēķinu salīdzināšanas aktus.

Prasības bilancē norādītas neto vērtībā, kas aprēķināta, no prasību uzskaites vērtības atskaitot nedrošajām (šaubīgajām) prasībām izveidotos uzkrājumus.

Atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumu Nr.867 "Kārtība, kādā budžeta iestādes kārto grāmatvedības uzskaiti" nosacījumiem uzkrājumi nedrošām (šaubīgām) prasībām veidoti gadījumos, ja šo prasību atgūšana uzskatāma par apšaubāmu. Izveidoto uzkrājumu vērtība iekļauta pārskata perioda izdevumos. Uzkrājumus nedrošajām (šaubīgajām) prasībām pārskata gadā izveidojuši 53% valsts budžeta iestāžu.

Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem

Nākamo periodu izdevumos uzrādītas valsts iestāžu faktiskās izmaksas, kas attiecas uz nākamajiem periodiem, samaksātie avansi par pakalpojumiem un projektiem. Nākamo periodu izdevumi iekļauti attiecīgā perioda izdevumos pēc uzkrāšanas principa, parasti, kad iestāde ir saņēmusi pakalpojumus vai preces. Avansu par pakalpojumiem vērtība bilancē norādīta neto vērtībā, kas aprēķināta, no avansu vērtības atskaitot nedrošajiem (šaubīgajiem) avansiem izveidotos uzkrājumus.

Saņemtie rēķini par priekšapmaksām līdz apmaksas dienai uzrādīti kā zembilances saistības.

Īstermiņa finanšu ieguldījumi

Īstermiņa finanšu ieguldījumos uzrādīti valsts ieguldījumi, kurus iespējams realizēt jebkurā laikā un kurus paredzēts paturēt ne ilgāk par gadu. Īstermiņa finanšu ieguldījumu sastāvā uzrādīti arī ilgtermiņa finanšu ieguldījumi, kurus paredzēts pārdot un kuri pārklasificēti par īstermiņa ieguldījumiem. Avansu maksājumi par īstermiņa finanšu ieguldījumiem bilancē norādīti neto vērtībā, atskaitot nedrošajiem (šaubīgajiem) avansiem par īstermiņa finanšu ieguldījumiem izveidotos uzkrājumus.

Naudas līdzekļi

Ministriju un centrālo valsts iestāžu naudas līdzekļus veido nauda kasēs un norēķinu kontos Valsts kasē un kredītiestādēs.

Pašu kapitāls

Pašu kapitāls sastāv no rezervēm un budžeta izpildes rezultātiem.

Ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezervēs uzskaitīts ilgtermiņa aktīvu pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības palielinājums.

Pārējās rezerves atzītas, ja valsts finanšu ieguldījumi novērtēti saskaņā ar pašu kapitāla metodi un kapitālsabiedrībai pašu kapitālā ir bijušas izmaiņas, kuras nav norādītas šīs kapitālsabiedrības peļņas un zaudējumu aprēķinā.

2009.gadā ministrijas ņēmušas uzskaitē līdz šim neuzskaitītās mežaudzes un to vērtībā palielinātas pārējās rezerves.

Iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultāti un pārskata gada budžeta izpildes rezultāts uzrādīts sadalījumā pa budžetu veidiem.

Uzkrājumi

Ministrijas un centrālās valsts iestādes uzkrājumu sastāvā atzinušas uzkrājumus paredzamajām saistībām saskaņā ar uzkrāšanas principu un atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumu Nr.867 “Kārtība, kādā budžeta iestāde kārtu grāmatvedības uzskaiti” nosacījumiem.

Uzkrājumi ir paredzēti valsts iestāžu saistībām, kas radušās no pārskata gada vai iepriekšējo periodu darījumiem un pārskata sagatavošanas laikā ir paredzamas vai zināmas, bet kuru vērtība, rašanās vai apmaksas datums nav precīzi zināmi. Šādus uzkrājumus veido 23% ministriju un centrālo valsts iestāžu.

2009.gada valsts budžeta iestāžu pārskatos uzkrājumi aktīviem – nedrošām (šaubīgām) prasībām un samaksājamiem avansiem iekļauti kā vērtību korekcijas attiecīgo aktīvu sastāvā, no aktīvu sākotnējās vērtības atskaitot izveidoto uzkrājumu vērtību.

Kreditori (norēķini par saistībām)

Ministrijas un centrālās valsts iestādes kreditoru grupā uzrādījušas pašreizējās saistības (pienākumus), kas radušās pagātnes notikumu (darījumu) rezultātā un kuru apmaksai budžeta iestādei vajadzēs lietot tās resursus.

Kreditoru parādu (saistību) atlikumi gada beigās saskaņoti, noformējot un apstiprinot savstarpējo norēķinu salīdzināšanas aktus.

Atsevišķi norādītas ilgtermiņa un īstermiņa saistības.

Uzkrātās saistības

Valsts iestāžu uzkrātās saistības atzītas, ja saistību lielums un apmaksas termiņi ir samērā precīzi aprēķināmi un nenoteiktības pakāpe ir daudz mazāka nekā uzkrājumiem. Uzkrāto saistību vērtība aizņēmuma procentiem un saistību maksājumiem noteikta saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem, tāmēm vai pēc iestāžu iepriekšējās pieredzes par izdevumu apjomu. Uzkrātās saistības uzskaitītas arī valsts iestāžu pārskata perioda izdevumiem, par kuriem attaisnojuma dokuments līdz pārskata sagatavošanai nav saņemts.

Uzkrātās saistības neizmantotajiem atvaļinājumiem ministrijas un centrālās valsts iestādes aprēķina katram iestādes darbiniekam, pamatojoties uz kopējo pienākošos, bet pārskata periodā neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu, kas reizināts ar vidējo vienas dienas darba atalgojumu pēdējo sešu mēnešu laikā, un pieskaitot attiecīgās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Nākamo periodu ieņēmumi

Nākamo periodu ieņēmumos ministrijas un centrālās valsts iestādes uzskaitījušas saņemto ārvalstu finanšu palīdzību un finansiālo atbalstu, tai skaitā 2009.gadā apgūtos Eiropas Savienības (turpmāk – ES) struktūrfondu līdzekļus, kā arī saņemtos ziedojumus un dāvinājumus, ja ir spēkā Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumos Nr.867 “Kārtība, kādā budžeta iestādes kārtu grāmatvedības uzskaiti” norādītie dāvinājuma vai pušu vienošanās līguma nosacījumi.

Ieņēmumi, kas saņemti pirms pārskata perioda bilances datuma, bet attiecas uz nākamajiem pārskata periodiem, norādīti kā nākamo periodu ieņēmumi. Nākamo periodu ieņēmumi iekļauti ieņēmumu un izdevumu pārskatā pēc uzkrāšanas principa, ieņēmumus atzīstot periodā, uz kuru tie attiecas.

Ieņēmumi

Valsts iestāžu ieņēmumi uzrādīti atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 27.decembra noteikumiem Nr.1032 "Noteikumi par budžetu ieņēmumu klasifikāciju".

Ministriju un centrālo valsts iestāžu ieņēmumi atzīti pēc uzkrāšanas principa periodā, kad tie radušies, neatkarīgi no naudas saņemšanas.

Saņemtās dotācijas gada beigās samazinātas par slēgtajiem pamatbudžeta asignējumiem.

Ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļi, ja tie nav plānoti kā dotācija no vispārējiem ieņēmumiem un iestāde tos saņēmusi tieši naudas maksājuma veidā, uzskaitīti kā nākamo periodu ieņēmumi. Ieņēmumi no nākamo periodu ieņēmumos atzītajiem ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem atzīti atbilstoši izdevumiem, vienlaicīgi šo izdevumu vērtībā palielinot ieņēmumus un samazinot nākamo periodu ieņēmumus.

Ieņēmumi no valsts pamatbudžeta dotācijas speciālā budžetā atzīti asignējumu saņemšanas dienā saskaņā ar finansēšanas plānu.

Speciālā budžeta ieņēmumi no transfertiem no valsts pamatbudžeta ir vienādi ar valsts pamatbudžeta izdevumiem valsts dotāciju apakšprogrammās.

Saskaņā ar likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 8.panta 1.punkta 1. apakšpunktu Valsts pensiju speciālā budžeta līdzekļus veido obligātās un brīvprātīgās iemaksas pensiju apdrošināšanai, izņemot iemaksas valsts fondētajā pensiju shēmā, kuras uzrāda kā Valsts pensiju speciālā budžeta sociālo apdrošināšanas iemaksu ieņēmumu samazinājumu saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 27.maija noteikumiem Nr.272 "Noteikumi par valsts fondēto pensiju shēmas darbību" un atbilstoši "Valsts fondēto pensiju likuma" 4.pantā noteiktajai likmei.

Soda naudu, līgumsodu un nokavējuma naudas ieņēmumi atzīti naudas saņemšanas dienā.

Saņemtie ziedojumi, dāvinājumi un mantojumi uzskaitīti attiecīgajā aktīvu grupā, atzīstot ieņēmumus dāvinājumu un ziedojumu novērtētajā vērtībā.

Izdevumi

Ministriju un centrālo valsts iestāžu budžeta izdevumi ir uzrādīti atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 27.decembra noteikumiem Nr.1031 "Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskajām kategorijām" un Ministru kabineta 2005.gada 13.decembra noteikumiem Nr.934 "Noteikumi par budžetu izdevumu klasifikāciju atbilstoši funkcionālajām kategorijām".

Valsts iestāžu izdevumi atzīti pēc uzkrāšanas principa periodā, kad tie radušies, neatkarīgi no naudas samaksas.

Paskaidrojumi bilances postenim

Bilances posteņu pārklasifikācija

Bilances postenis	Pārklasificētā summa pārskata perioda sākumā	Pārklasificētā summa pārskata perioda beigās	Piezīmes
Pārējie finanšu ieguldījumi	-305		Korekcija Vides ministrijai
Debitori	305		Korekcija Vides ministrijai par darbinieka parādu sakarā ar tiesas lēmumu

Nemateriālie ieguldījumi

Nemateriālo ieguldījumu kopsumma pārskata periodā samazinājusies par Ls (54 160 205).

Rādītāji	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)
Nemateriālie ieguldījumi - kopā	71 968 553	126 128 758	- 54 160 205
Attīstības pasākumi un programmas	299 084	367 783	-68 699
Licences koncesijas, patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības	55 268 117	114 623 597	-59 355 480
Pārējie nemateriālie ieguldījumi	6 235 248	1 084 587	5 150 661
Nemateriālo ieguldījumu izveidošana	9 370 845	8 746 947	623 898
Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem	795 259	1 305 844	- 510 585

Samazinājumu galvenokārt veido bilances posteņa "Licences koncesijas, patenti, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības" samazinājums par Ls (59 355 480), t.sk., **Vides ministrijai** par Ls (57 552 169) darījumu rezultātā ar valstij piederošām siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisijas kvotu vienībām.

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijā palielinājums par Ls 2 818 025, t.sk., pārņemti no Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāta nemateriālie ieguldījumi atlikušajā vērtībā par Ls 2 879 642.

Bilances posteņa "Pārējie nemateriālie ieguldījumi" kopsumma pārskata gadā palielinājusies par Ls 5 150 661. **Aizsardzības ministrijai** no nepabeigtās būvniecības pārgrāmatoti projekti, kuri nodoti ekspluatācijā par Ls 5 727 245.

Bilances postenis "Avansa maksājumi par nemateriāliem ieguldījumiem" samazinājies par Ls (510 585).

2009.gada beigās izveidoto uzkrājumu vērtība nedrošajiem avansa maksājumiem par nemateriālajiem ieguldījumiem ir Ls (7 746).

Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļu kopsumma pārskata periodā palielinājusies par Ls 448 377 308.

Rādītāji	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)
Pamatlīdzekļi - kopā	3 963 690 447	3 515 313 139	448 377 308
Zeme, ēkas un būves - kopā	2 964 064 254	2 400 119 878	563 944 376
Dzīvojamās ēkas	23 569 888	27 074 904	- 3 505 016
Nedzīvojamās ēkas	308 747 628	299 873 937	8 873 691
Transporta būves	1 592 754 097	1 604 585 593	- 11 831 496
Inženierbūves	31 269 005	32 687 218	- 1 418 213
Zeme	998 684 626	427 694 215	570 990 411
Pārējais nekustamais īpašums	9 039 010	8 204 011	834 999
Tehnoloģiskās iekārtas un mašīnas	63 556 664	70 358 767	- 6 802 103

Rādītāji	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)
Pārējie pamatlīdzekļi - kopā	161 043 307	173 414 802	- 12 371 495
Transportlīdzekļi	53 193 670	48 586 429	4 607 241
Saimniecības pamatlīdzekļi	20 896 815	23 878 011	- 2 981 196
Bibliotēku fondi	16 178 064	15 532 808	645 256
Izklaides, literārie un mākslas oriģināldarbi	458 076	243 446	214 630
Dārgakmeņi un dārgmetālu izstrādājumi	21 721	5 366	16 355
Antīkie un citi mākslas priekšmeti	3 837 304	3 682 077	155 227
Pārējie pamatlīdzekļi	66 457 657	81 486 665	- 15 029 008
Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība	95 721 235	192 108 487	- 96 387 252
Bioloģiskie un pazemes aktīvi	638 361 913	633 312 518	5 049 395
Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos	12 938 477	13 113 312	- 174 835
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	28 004 597	32 885 375	-4 880 778

Saskaņā ar Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likuma 43.pantu un 45.panta pirmo daļu, likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" pārejas noteikumu 2.punktu un atbilstoši Ministru kabineta rīkojumiem valstij piekrītošās dzīvojamās mājas kopā ar valstij piekrītošajiem zemes gabaliem nodotas attiecīgo administratīvo teritoriju pašvaldību īpašumā, saglabātas valsts īpašumā vai iegādātas no jauna. 2009.gadā ministrijas un centrālās valsts iestādes turpinājušas apzināt un reģistrēt valsts īpašumā esošos nekustamos īpašumus.

Bilances posteņa "Zemes gabali, ēkas un būves" sastāvā uzrādīto ilgtermiņu ieguldījumu kopējā vērtība 2009.gadā palielinājusies par Ls 563 944 376. Ievērojamu palielinājuma daļu no kopējā pamatlīdzekļu vērtības pieauguma veido bilances posteņa "Zeme" palielinājums par Ls 570 990 411, t.sk. **Satiksmes ministrijai** palielinājums Ls 448 342 816 vērtībā par pārskata gadā grāmatvedības uzskaitē atzīto piekrītošo zemi kadastrālajā vērtībā.

Aizsardzības ministrijai palielinājumu par Ls 17 016 645 galvenokārt veido Aizsardzības īpašumu valsts aģentūras iegādātie, no nepabeigtās būvniecības pārceltie un bez atlīdzības saņemtie pamatlīdzekļi (ēkas, zeme).

Tieslietu ministrijai palielinājums par Ls 3 002 632 izveidojies, ņemot uzskaitē zemi.

Vides ministrijai samazinājums par Ls (6 910 234) izveidojies, iestāžu "Radiācijas drošības centrs", "Bīstamo atkritumu pārvaldības aģentūra" un "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra" likvidācijas procesā, atsavināšanai paredzētos pamatlīdzekļus pārceļot uz apgrozāmiem līdzekļiem.

Bilances posteņa "Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigtā būvniecība" kopējā vērtība 2009.gadā samazinājusies par Ls (96 387 252).

Aizsardzības ministrijai izveidojies samazinājums par Ls (18 807 924), nododot ekspluatācijā pabeigtos būvniecības objektus un pārceļot nepabeigtās būvniecības projektu vērtību uz ilgtermiņa ieguldījumiem.

Kultūras ministrijai palielinājums par Ls 21 097 770 radies, galvenokārt realizējot Latvijas Nacionālās bibliotēkas būvniecības projektu Ls 22 045 251 vērtībā.

Bilances posteņa "Bioloģiskie un pazemes aktīvi" kopējā vērtība 2009.gadā palielinājusies par Ls 5 049 395, t.sk. **Zemkopības ministrijā** 2009.gadā ņemtas uzskaitē neuzskaitītas mežaudzes Ls 4 873 884 vērtībā.

Bilances posteņa "Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem" kopējā vērtība 2009.gadā samazinājusies par Ls (4 880 778).

Izveidoto uzkrājumu vērtība avansa maksājumiem par pamatlīdzekļiem 2009.gada beigās ir Ls (2 971 680).

Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi

Ilgtermiņa finanšu ieguldījumu kopējā vērtība pārskata periodā palielinājusies par Ls 361 373 619. Saskaņā ar Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likuma 40.pantu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 5.punktu, lai nodrošinātu publiskas personas komercdarbību un izpildītu tiesību aktos noteikto uzdevumu – valsts institūcijām nepieciešamo objektu būvniecību, rekonstrukciju un renovāciju, ministrijas ar Ministru kabineta rīkojumiem iegulda valsts nekustamos īpašumus valsts akciju sabiedrībās un ilgtermiņa finanšu ieguldījumus komercsabiedrībās.

Ilgtermiņa finanšu ieguldījumu sastāvā līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā pārskata periodā palielinājusies Ls 79 865 245 vērtībā.

Satiksmes ministrijai līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību pamatkapitālā pieaugusi par Ls 24 949 447, t.sk.: pamatkapitāla palielināšana Ls 24 460 272 apmērā VAS "Latvijas Dzelzceļš" saskaņā ar akcionāra 2009.gada 15.jūlija lēmumu, pamatkapitālā ieskaitot pēc 2007.gada pārskata apstiprināšanas pozitīvo starpību starp pašu kapitālu un summu, ko veido pamatkapitāls un rezerves, kuras saskaņā ar likumu nedrīkst ieskaitīt pamatkapitāla palielināšanai; pamatkapitāla palielināšana Ls 28 000 apmērā, ieguldot no VA "Rīgas Motormuzejs" pārņemtos saimnieciskos pamatlīdzekļus un krājumus saskaņā ar VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" ārkārtas akcionāra 2009.gada 14.oktobra lēmumu; pamatkapitāla palielināšana Ls 461 175 vērtībā ar mantisko ieguldījumu atbilstoši VAS "Starptautiskā lidosta "Rīga"" ārkārtas akcionāra 2009.gada 9.septembra lēmumam.

Ekonomikas ministrijai līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā pieaugusi Ls 67 110 978 vērtībā, t.sk., AS "Latvenergo" pamatkapitālā Ls 6 503 530, apmaksājot jaunās emisijas akcijas ar mantisko ieguldījumu, valsts īpašumu ar kopējo vērtību Ls 6 503 530 (pārreģistrēts 2009.gada 27.jūlijā). Pamatkapitāla palielināšanai, pamatojoties uz atļaujām, kas dotas saskaņā ar Ministru kabineta rīkojumiem, SIA "Latvijas Garantiju aģentūra" ieguldīja valsts zemesgabalus un nekustamos īpašumus par kopējo summu Ls 60 607 448.

Finanšu ministrijai līdzdalība radniecīgo kapitālsabiedrību kapitālā palielinājusies par Ls 29 758 597, galvenokārt saskaņā ar Ministru kabineta rīkojumiem palielinātās kapitāldaļas VAS "Latvijas Hipotēku un zemes banka" Ls 29 517 768 apmērā.

Kultūras ministrijai 2009.gada 8.janvārī reģistrēta valsts SIA "Latvijas Nacionālā opera". Kultūras ministrija ir 100% valsts kapitāla daļu turētāja šajā sabiedrībā, kuras pamatkapitālā ir mantiskais ieguldījums 68 000 latu vērtībā.

Tieslietu ministrijai līdzdalība palielinājusies par Ls 5 246 522. Ministrija ir VAS "Tiesu namu aģentūra", SIA "Latvijas valsts mērnieks" un valsts SIA "Latvijas Vēstnesis" kapitāla daļu turētāja.

Veselības ministrijai palielinājums par Ls 16 399 415, t.sk., veikta kapitāla daļu pārvērtēšana, bez atlīdzības nodotas valsts SIA "Daugavas slimnīca" kapitāla daļas Ls 1 980 714 apmērā un bez atlīdzības saņemtas SIA "Neatliekamā medicīniskā palīdzība" kapitāla daļas Ls 69 262 apmērā.

Vides ministrijai līdzdalība palielinājusies par Ls 5 636 971, t.sk., 2009.gadā izveidota jauna kapitālsabiedrība valsts SIA "Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" ar kapitālu Ls 5 570 800.

Zemkopības ministrijas grāmatvedības uzskaitē veiktas izmaiņas, veicot labojumus par iepriekšējos periodos neatbilstoši izmaksu metodei uzskaitīto valsts līdzdalības ieguldījumu AS "Latvijas valsts meži" pamatkapitālā. Veikti labojumi Ls (68 976 727) apmērā, samazinot ilgtermiņa finanšu ieguldījumu vērtību.

Ilgtermiņa aizdevumi 2009.gadā samazinājušies Ls (1 715 923) vērtībā par **Izglītības un zinātnes ministrijas** ilgtermiņa aizdevumu studiju un studējošos kreditēšanai samazinājumu.

Ilgtermiņa finanšu ieguldījumu sastāvā pārskata periodā lielāko pieaugumu veido palielinājums bilances postenī "Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi" Ls 283 288 859 vērtībā, galvenokārt palielinoties Valsts fondēto pensiju shēmas līdzekļiem par Ls 240 751 528 **Labklājības ministrijai**, kā arī palielinoties valsts ieguldījumiem starptautiskajās finanšu institūcijās. **Finanšu ministrijas** finanšu ieguldījumi palielinājušies Ls 43 144 912 vērtībā, kuru veido pieprasījuma kapitāla Eiropas Investīciju bankā sākotnējā atzīšana iestādes bilancē Ls 41 708 958 vērtībā un bez atlīdzības saņemto ilgtermiņa ieguldījumu Eiropas Investīciju bankā sākotnējās atzīšana Ls 2 195 208 vērtībā.

Krājumi

Bilances posteņa "Krājumi" kopējā vērtība pārskata periodā samazinājusies par Ls (9 838 654).

Rādītāji	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)
Krājumi kopā ar avansa maksājumiem	266 567 445	276 406 099	- 9 838 654
Avansa maksājumi par krājumiem	38 435 768	43 246 783	- 4 811 015
Izejvielas un materiāli	22 117 526	24 615 500	- 2 497 974
Materiāli mācību, zinātniskiem un citiem mērķiem	742 027	1 291 819	- 549 792
Pārtikas produkti	281 061	403 439	- 122 378
Medikamenti, zāles un medicīnas materiāli	3 799 022	4 478 929	- 679 907
Saimniecības materiāli un kancelejas piederumi	4 369 648	5 140 788	- 771 140
Kurināmais, degviela, smērvielas	2 137 535	2 321 472	- 183 937
Mašīnu iekārtas un rezerves daļas	6 166 922	6 678 751	- 511 829
Pārējie materiāli	4 621 311	4 300 302	321 009
Nepabeigtie ražojumi un pasūtījumi	886 210	4 282 675	- 3 396 465
Gatavie ražojumi, pasūtījumi un krājumi atsavināšanai	32 666 664	35 691 050	- 3 024 386
Gatavie ražojumi	2 088 277	1 953 266	135 011
Krājumi un ilgtermiņa ieguldījumi atsavināšanai	30 566 134	33 737 243	- 3 171 109
Gatavie pasūtījumi	12 253	541	11 712
Lauksaimniecības krājumi	406 353	419 144	- 12 791
Darba un produktīvie dzīvnieki	180 196	194 689	- 14 493

Rādītāji	Pārskata perioda beigās	Pārskata perioda sākumā	Izmaiņas (+,-)
Lopbarība un sēklas	218 700	220 749	- 2 049
Pārējie lauksaimniecības krājumi	7 457	3 706	3 751
Stratēģiskās rezerves	4 885 738	11 186 147	- 6 300 409
Inventārs	16 107 574	18 561 505	- 2 453 931
Ātri nolietojamais inventārs	5 245 635	7 789 359	- 2 543 724
Apģērbi, apavi, veļa un gultas piederumi	10 861 939	10 772 146	89 793
Speciālais militārais inventārs un speciālā militārā inventāra izveidošana	151 061 612	138 403 295	12 658 317
Speciālais militārais inventārs	148 105 432	138 403 295	9 702 137
Speciālā militārā inventāra izveidošana	2 956 180	0	2 956 180

Bilances posteņa "Gatavie ražojumi, pasūtījumi un krājumi atsavināšanai" kopējā vērtība pārskata gadā samazinājusies par Ls (3 024 386).

Ekonomikas ministrijai gatavo ražojumu, pasūtījumu un krājumu atsavināšanai vērtība samazinājusies par Ls (24 697 289), t.sk.: no VA "Būvniecības, enerģētikas un mājokļu valsts aģentūra" bilances krājumiem un ilgtermiņa ieguldījumiem atsavināšanai izslēgti un bez atlīdzības nodoti valsts nekustamie īpašumi un to daļas par kopējo summu Ls (5 332 922), t.sk. AS "Privatizācijas aģentūra" Ls (2 644 707) vērtībā, pašvaldībām un dzīvokļu īpašniekiem Ls (2 688 215) vērtībā. No Ekonomikas ministrijas krājumiem izslēgti atsavināšanai paredzētie ilgtermiņa ieguldījumi - nekustamie īpašumi par summu Ls (6 495 380); būtiskākās izmaiņas radušās no krājumu atsavināšanas par palielināto AS "Latvenergo" pamatkapitālu, saskaņā ar MK 2009.gada 19.jūnija rīkojumu Nr.403 "Par valsts zemes vienību un energoapgādes objektu ieguldīšanu akciju sabiedrības "Latvenergo" pamatkapitālā".

Satiksmes ministrijai krājumi palielinājušies par Ls 10 157 004, galvenokārt par 10 zemes gabalu vērtību, kas pārcelti no Zembilances aktīviem, un kuri nodoti AS "Privatizācijas aģentūra" valdījumā Ls 10 131 959 vērtībā.

Vides ministrijai palielinājums par Ls 6 833 769, galvenokārt pamatlīdzekļus pārceļot uz krājumiem.

Krājumu vērtība samazinājusies galvenokārt par bilances posteņa "Stratēģiskās rezerves" samazinājumu Ls (6 300 409) vērtībā **Iekšlietu ministrijai** VA "Materiālās rezerves" likvidācijas rezultātā, kā arī par bilances posteņa "Avansa maksājumi par krājumiem" samazinājumu **Aizsardzības ministrijai** par Ls (3 858 525).

Lielākais palielinājums krājumu sastāvā ir bilances postenī "Speciālais militārais inventārs un speciālā militārā inventāra izveidošana" Ls 12 658 317 vērtībā, ko galvenokārt veido speciālā militārā inventāra palielinājums **Aizsardzības ministrijai** Ls 12 725 227 vērtībā.

Izveidoto uzkrājumu vērtība avansa maksājumiem par krājumiem 2009.gada beigās ir Ls (316 079).

Nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem

Nākamo periodu izdevumu kopējā vērtība pārskata gadā palielinājusies par Ls 118 325 154, t.sk., nākamo periodu izdevumu un avansu palielinājums **Ekonomikas ministrijai** Ls 50 397 329 vērtībā izveidojies par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politikas instrumentu

finansētajiem pasākumiem saskaņā ar VAS “Latvijas Hipotēku un zemes banka” 2009.gada 21.aprīlī noslēgto līgumu “Līgums par projekta īstenošanu” Ls 45 363 821 vērtībā.

Izglītības un zinātnes ministrijai palielinājums Ls 19 579 017 vērtībā izveidojies par Akadēmisko programmu aģentūrai Eiropas Komisijas piešķirtajiem līdzekļiem Ls 4 983 946 Mūžizglītības programmai, kas pārskaitīti juridiskajām un fiziskajām personām; Ls 15 054 007 Valsts izglītības attīstības aģentūrai ERAF projektu maksājumiem pašvaldībām, privātpersonām, sabiedriskām organizācijām citu ministriju publiski atvasinātām personām, un “Leonardo da Vinci” programmas projektu īstenošanai.

Vides ministrijai izveidojies palielinājums par Ls 31 638 371 ES politiku instrumentu finansēto pasākumu rezultātā.

Satiksmes ministrijai nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem kopsumma ir palielinājusies par Ls 8 674 236, galvenokārt par avansa maksājumiem Kohēzijas fondu projektu 2007.-2013.gada plānošanas perioda ietvaros veiktajiem maksājumiem un pārējiem nākamo periodu izdevumiem ārvalstu finanšu palīdzības un ES politikas instrumentu finansēto projektu ietvaros veiktajiem maksājumiem.

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijā palielinājums par Ls 8 885 350. Būtiskākais nākamo periodu izdevumu pieaugums par Ls 30 056 033 saistīts VA “Valsts reģionālās attīstības aģentūra” maksājumiem pašvaldībām aktivitātes “Nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru izaugsmes veicināšana līdzsvarotai valsts attīstībai” ietvaros. Būtiskāko samazinājumu veido izlietotās un norakstītās valsts budžeta dotācijas pašvaldībām novadu infrastruktūras attīstībai par Ls (28 509 961).

Finanšu ministrijai nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem pieauguši par Ls 1 319 967, lielākais pieaugums nākamo periodu izdevumiem ārvalstu finanšu palīdzības un ES politikas instrumentu finansētajiem pasākumiem.

Veselības ministrijai nākamo periodu izdevumi un avansi par pakalpojumiem un projektiem kopsummā palielinājušies par Ls 4 379 748, jo veikti maksājumi ārvalstu finanšu palīdzības un ES politikas instrumentu finansēto projektu ietvaros ministrijas kapitālsabiedrībām valsts SIA “Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca”, valsts SIA “Nacionālais rehabilitācijas centrs Vaivari””, valsts SIA “Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca”, valsts SIA “Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca” un Rīgas Stradiņa universitātei, kā arī veikta nākamo periodu izdevumu norakstīšana pārskata periodā.

Debitori (norēķini par prasībām)

Debitoru (prasību) kopsumma valsts iestādēm pārskata periodā palielinājusies Ls 10 079 194 vērtībā.

Labklājības ministrijai samazinājušies uzkrātie ieņēmumi par Ls (6 483 746), galvenokārt aprēķināto procentu vērtībā par speciālo budžetu līdzekļu atlikumu izmantošanu un ieguldīšanu termiņnoguldījumos.

Tieslietu ministrija saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 29.maija rīkojumu Nr. 359 “Par Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijas reorganizāciju” pārņēmusi Uzturlīdzekļu garantiju fondu un tā prasības par izmaksātajiem uzturlīdzekļiem Ls 24 309 594 vērtībā, kā arī šiem debitoriem izveidoti uzkrājumi Ls (24 309 594) vērtībā.

Detalizēta informācija par debitoru prasību izmaiņām sniegta gada pārskata 3.pielikumā.

Īstermiņa finanšu ieguldījumi

Pārskata periodā valsts īstermiņa finanšu ieguldījumu kopsumma samazinājusies Ls (1 570 649) vērtībā, t.sk., **Zemkopības ministrijai** samazinājums par Ls (1 332 271) “Latvijas agrārās ekonomikas institūta” un “Latvijas valsts mežzinātnes institūta “Silava”” darījumu rezultātā ar Latu rezerves fondu.

Detalizēta informācija par īstermiņa finanšu ieguldījumiem sniegta gada pārskata 11.pielikumā.

Naudas līdzekļi

Naudas līdzekļu kopsumma valsts iestādēm pārskata periodā samazinājusies Ls (220 026 904) vērtībā, galvenokārt samazinoties bilances posteņim "Terminnoguldījumi" par Ls (420 906 579), pārsvarā samazinoties speciālā budžeta līdzekļu noguldījumiem.

Detalizēta informācija par naudas līdzekļu izvietojumu sniegta gada pārskata 16.pielikumā.

Pašu kapitāls

Pašu kapitāla kopsumma valsts iestādēm pārskata periodā palielinājusies Ls 376 665 467 vērtībā, t.sk., par iepriekšējo pārskata gadu budžeta izpildes rezultātu Ls 698 751 866 vērtībā.

Pašu kapitāls pārskata periodā samazinājies par bilances posteņa "Pārskata gada budžeta izpildes rezultāts" samazinājumu Ls (348 035 581) vērtībā.

Zemkopības ministrijai pārskata gada budžeta izpildes rezultātu ietekmējušas būtiskākās iepriekšējo gadu kļūdu labojumu summas par pamatlīdzekļu izslēgšanu no bilances 2008.gadā, valsts nozīmes meliorācijas sistēmu uzskaiti īstermiņa saistību un ieņēmumu sastāvā Ls 19 404 566 vērtībā, un labojums par valsts ieguldījumiem AS "Latvijas valsts meži" pamatkapitālā par Ls 68 976 727.

Bilances posteņa "Īlgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerves" kopējā vērtība pārskata periodā samazinājusies Ls (23 169 557) vērtībā.

Aizsardzības ministrijai ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezervju kopējā vērtība samazinājusies par Ls (1 933 179), tajā skaitā, mežaudzēm par Ls (1 932 979).

Bilances posteņa "Pārējās rezerves" kopējā vērtība pārskata periodā palielinājās par Ls 49 118 739.

Veselības ministrijai pārējās rezerves palielinājušās par Ls 44 090 352, jo rezervju sastāvā iekļautas ministrijas radniecīgo kapitālsabiedrību pašu kapitāla izmaiņas, kuras nav iekļautas kapitālsabiedrības peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Vides ministrijai palielinājušās pārējās rezerves par Ls 14 43 589 par septiņu reorganizēto rezervātu 2009.gada pusgada izpildes rezultātu, kuru pārņēmusi jaunizveidotā Dabas aizsardzības pārvalde.

Zemkopības ministrijai pārējās rezerves palielinājušās par Ls 5 007 275, t.sk. uzrādīts mežaudžu, kas nav bijušas uzskaitē, palielinājums par Ls 4 873 884.

Detalizēta informācija par pašu kapitāla izmaiņām sniegta gada pārskata 7.pielikumā.

Uzkrājumi

Uzkrājumu kopējā vērtība pārskata periodā samazinājusies par Ls (57 049 601), galvenokārt samazinoties **Labklājības ministrijas** izveidotajiem uzkrājumiem par Ls (57 217 515). Atbilstoši izmaiņām grāmatvedības politikā VA "Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra" izveidotie uzkrājumi paredzamajām valsts pensiju speciālā budžeta saistībām pret valsts fondēto pensiju shēmu pārgrāmatoti uzkrātajās saistībās.

Veselības ministrijai uzkrājumi palielinājušies par Ls 310 689, jo ministrijas izveidotā iestāde "Veselības norēķinu centrs" veikusi uzkrājumu aprēķinu reorganizētai VA "Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūra".

Vides ministrijai uzkrājumi palielinājušies par Ls 116 673 tiesvedības procesiem, kuros ministrija ir atbildētājs.

Kreditori (norēķini par saistībām)

Kreditoru (saistību) kopsumma valsts iestādēm pārskata periodā palielinājusies Ls 332 942 997 vērtībā, galvenokārt palielinoties bilances postenim “Pārējās ilgtermiņa saistības” par Ls 285 168 922, t.sk., **Labklājības ministrijai** pārējās ilgtermiņa saistības palielinājušās Ls 240 742 401 vērtībā par fondēto pensiju shēmas dalībnieku ieguldījumu plāniem, kas nodoti pensiju shēmu līdzekļu pārvaldītāju rīcībā.

Aizsardzības ministrijai ilgtermiņa parādi piegādātājiem un darbuņēmējiem palielinājušies par Ls 9 972 323, jo NBS saņemtās materiālās vērtības un pakalpojumi pārgrāmatoti no īstermiņa saistībām uz ilgtermiņa saistībām (līgumu izpildes termiņš ir 2014.gads).

Finanšu ministrijai ilgtermiņa saistības palielinājušās par Ls 38 519 942, t.sk. Valsts kasei pārējās ilgtermiņa saistības par ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem starptautiskajās finanšu institūcijās palielinājušās par Ls 38 967 613.

Izglītības un zinātnes ministrijai izveidojies saistību samazinājums par ilgtermiņa aizņēmumu no Valsts Kases Ls (1 649 413) vērtībā atmaksu un pārgrāmatošanu.

Satiksmes ministrijai saistības par ES piešķirto projektu finansējumu salīdzinājumā ar 2008.gadu ir samazinājušās Ls (10 255 824) apmērā, jo būtiski mainīta grāmatvedības uzskaites politika ES fondu finansēto projektu 2007.-2013. gada plānošanas periodam.

Kreditoru (saistību) kopsummas palielinājumu ietekmē arī bilances posteņa “Īstermiņa uzkrātās saistības” pieaugums par Ls 67 841 732, galvenokārt **Labklājības ministrijai** Ls 75 790 451 vērtībā, t.sk., par pensiju izmaksu atbilstoši 2009.gada 21.decembra Satversmes tiesas spriedumam, maksājumiem no valsts pensiju speciālā budžeta valsts fondēto pensiju shēmai par saņemtajām iemaksām.

Detalizēta informācija par kreditoru saistību izmaiņām sniegta 5.pielikumā.

Zemibilance

Zemibilances aktīvu kopējā vērtība valsts iestādēm 2009.gadā samazinājusies par Ls (58 558 523), galvenokārt samazinoties zemibilances aktīva postenim “Citi zemibilances aktīvi” Ls (56 308 742) vērtībā, t.sk., **Veselības ministrijai** zemibilances aktīvi samazinājušies par Ls (25 770 177). Citu zemibilances aktīvu sastāvā ietilpst Veselības ministrijas radniecīgajām kapitālsabiedrībām apsaimniekošanā nodotie nekustamie īpašumi, kuriem 2009.gadā samazinājušās kadastrālās vērtības, un daļa īpašumu iekļauta rezervju sastāvā un pēc kapitāla daļu pārvērtēšanas uzrādīti bilancē. Radniecīgajām kapitālsabiedrībām apsaimniekošanā nodotie nekustamie īpašumi uzskaitīti apsaimniekotāja bilancē, jo apsaimniekotājs veic ieguldījumus ēku infrastruktūrā, uzturēšanā un atjaunošanā. Nekustamie īpašumi iekļauti Veselības ministrijas zemibilancē kadastra vērtībās kopsummā Ls 7 701 022.

Zemibilances prasības pārskata periodā palielinājušās par Ls 79 160 522, galvenokārt palielinoties pārējām zemibilances prasībām Ls 77 692 292 vērtībā.

Satiksmes ministrijai zemibilances posteņa „Pārējās zemibilances prasības” palielinājums Ls 45 102 418, t.sk. uzskaitītas saskaņā ar 2009.gada 29.decembra akcionāru lēmumu VAS “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” pamatkapitāla palielināšanas rezultātā saņemtās 45 000 000 vārda akcijas ar nominālu 1 Ls, kā arī pārvaldītāju un pašvaldību saistības pret valsts budžetu par pārmaksāto sabiedriskā transporta pakalpojumu dotāciju 2009.gadā Ls 102 418 apmērā.

Vides ministrijai palielinājušās zemibilances prasības par Ls 27 634 698 saskaņā ar Vides politikas integrācijas programmu Latvijā un Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projektiem.

Ekonomikas ministrijai pārējās zebilances prasības palielinājās par Ls 4 096 524, t.sk. atbilstoši VA “Latvijas investīciju un attīstības aģentūras” lēmumiem par ES struktūrfondu neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanu Ls 4 879 503 apmērā. Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politikas instrumentu finansētajiem projektiem palielinājušies par Ls 59 648 454.

Zebilances saistības 2009.gadā palielinājušās par Ls 616 570 242, galvenokārt par zebilances posteņa “Nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un Eiropas Savienības politikas instrumentu finansētajiem projektiem” palielinājumu Ls 557 489 224 apmērā.

Aizsardzības ministrijai nākotnes saistības palielinājušās par Ls 40 458 949, t.sk., par paredzamo ilgtermiņa ieguldījumu, speciālā militārā inventāra un krājumu iegādi, kā arī paredzamo būvniecības un kapitālo remontu veikšanu, kuru apmaksā saskaņā ar līgumiem paredzēta turpmākajos gados.

Finanšu ministrijā nākotnes nomas maksājumi samazinājušies par Ls (4 440 534).

Kultūras ministrijai zebilances nākotnes nomas maksājumi palielinājušies Ls 42 640 433 vērtībā par telpām (Turaidas muzejrezervāta nomas maksa, Ārzemju mākslas muzeja nomas maksa un Rundāles pils muzeja nomas maksa VAS “Valsts nekustamie īpašumi”), savukārt, nākotnes saistības samazinājušās par Ls (32 196 306) Latvijas Nacionālās bibliotēkas būvniecības projekta īstenošanai.

Labklājības ministrijai nākotnes maksājumi saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politikas instrumentu finansētajiem projektiem palielinājušies par Ls 37 512 149, bet nākotnes saistības samazinājušās par Ls (33 272 177).

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai nākotnes saistību palielinājumu par Ls 103 455 873 veido paredzamās saistības par noslēgtajiem līgumiem līdz 2010.gadam Norvēģijas finanšu instrumenta Grantu shēmas “Īstermiņa ekspertu fonds” ietvaros.

Zemkopības ministrijai palielinājušās zebilances saistības Ls 225 274 951 vērtībā par ārvalstu finanšu palīdzības un ES politikas instrumentu finansētajiem projektiem.

Valsts budžeta iestāžu grāmatvedības bilanču kopsavilkuma pielikumi

Paskaidrojumi valsts budžeta iestāžu grāmatvedības bilanču kopsavilkumam uzrādīti gada pārskata 3., 5., 7., 9., 11., 13., 16.pielikumos.

30.06.2010.

6198

Irēna Šuksta

67094210, irena.suksta@kase.gov.lv